

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan opoldan.

Dredništvo je v Ljubljani, Franciškanška ulica št. 61., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobli. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostopna polt-vrstica K 270, osmrtnico in zahvale po K 320, razglesi in poslano vrstica po K 360; vsakrat objave po dogovoru primeren popust.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 120, za pol leta K 60, za četrt leta K 30, za mesec K 10. Za Nemčijo celo leto K 132, za ostalo tujino in Ameriko K 140.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Franciškanška ulica št. 61., Učiteljska tiskarna.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Cenejšo prehrano za neimovite sloje!

Kakor židje nad nedolžnim Nazarecem so zakričali nad socialnimi demokrati, ko smo zagovarjali cenejšo prehrano za neimovite sloje, ne le

Klerikalci in drugi demagogi marveč skoro cela javnost, razen pravih delavcev in siromakov, ki vedo, kaj se pravi danes služiti svoj kruh z delom. Klerikalci so pravili, da se s tem zapravlja državni denar, demagogi pa, da se s tem dale delavstvu vohotuh.

O tem vprašanju smo že nekoč razpravljali v daljšem članku in po vedali smo, kako se da urediti cenejšo prehrano, da zadane obremenitev vsaj v glavnem

prave krivce

Vsak, kdor strada, ve, da je cenejša prehrana potrebna socialna uredba; kdor le sit, tega ne čuti, se te potrebe ne zaveda in se le posmehuje gladnemu proletariatu ter ga tolaži z državo, vero in revolucijo. Taka tolažba je poceni, a sit ni nihče od nje, kdor je gladen. Človek, delavec hoče živeti vsak dan, hoče ohraniti svoje duševne in fizične sile. To le tudi merova

naravna pravica in dolžnost.

Rekli smo takrat, da so krivci deloma vojne posledice, deloma pa vsi tisti, ki so dali verižništvo svobodo. Tu so prizadeti sedanja vladajoči krogi. V drugi vrsti so pa veliki krivci valutni spekulante, ki so uničili našo valuto, da lažje verižijo. Država ni hotela nvesti monopola, ker se je vlada bala verižnikov; rale je uvedla svobodno trgovino, da so oderuhi in družabni lopovi prav pošteno odrli ljudstvo.

Ce se uvede cenejša prehrana, do katere imajo neimoviti sloji

naravno pravico.

ker so oderuhi obozatelji na njih škodo, je tudi dolžnost države, da seže po dobičkih in ogromnih imetih tistih

državljanov, ki so bili tako nesramni, da so večji del državljanov do kosti izkoriščali, uničili. Na račun dobičkarjev naj se izvede cenejša prehrana, da ne bo imela škoda država. Boljša prehrana, ki reši stotisoče državljanov, je vendar le večjeva pomena, kakor pa, če se prime par izkoriščevalcev pošteno za ušesa.

Cenejša prehrana, če se prav izvede, ni ne postransko, da tudi ne državi škodljivo vprašanje. Cenejša življenjske razmere morejo nastati ob sedanem sistemu le, če se zmanjša kupa zmožnost bogatinov na eni strani, na drugi strani pa pomožni produkcija in omogoči konsum neimovnih.

Skoro v enakem smislu je skušala ublažiti tudi ruska sovjetska vlada druginjo. Razlika je delanski obstojala le v tem, da se je tam izvedla operacija, kolikor se je posrečila, z blagom, dočim je v tem primeru treba seči po denarju, ker ta tvori danes glavno občilo v prometu.

In še ena pot je, ta namreč, da se konsum sploh zmanjša, kar pa zopet ne more zadeti neimovite sloje, ki danes že žive mnogo preslabo. Omejitve konsuma bi se morala zvaliti v tem primeru le na tiste, ki preveč konsumirajo in zapravljajo, pa faktično ne delajo nič koristnega. Tako stališče vobče in v današnjih razmerah se nam zdi utemeljeno, vsako drugo stališče pa morejo zagovarjati le ljudje, ki

nič ne delajo ali pa malo

ter jim je krušno vprašanje delavca deveta briga.

V tem vprašanju je delavčeva eksistenca, socializem potrebuje krepkega in zdravega delavca, kulturnega človeka, zato se nikakor ne moremo strinjati z načeli, ki zagovarjajo in priporočajo delavčevu bežjo. Načelo, da naj delavec strada in propada, je po našem mnenju jako nemoralno.

Neugodni predpogoji za komunizem na Madžarskem. (Interview s sodr. Kondorjem.)

V številki 76. našega lista smo pričeli interview, katerega je imel madžarski sodrug Kondor začasa svojeje bivanja v Belgradu z dopisnikom »Beogradskega Dnevnika«.

Sodrug Kondor je prispel tudi v Ljubljano in smo izrabili priliko, da nam pove svoje mnenje o vzrokih nesreče madžarskega komunizma, ki stoji vsakemu delavskemu gibanju tako blizu. Zanimalo nas je pred-

vsem, izvedeti podrobnosti, da bi imeli jasen pregled, kaj je pravzaprav komunizem v praksi.

Vprašali smo sodr. Kondorja: »Kako je bilo s produkcijo začasa komunistične vlade in ali je kot taka sploh obstojala?«

Sodrug Kondor je na to vprašanje takole odgovoril:

O produkciji kot taki za bolševiške vlade na Madžarskem sploh ni

govora. Omenbe vredne produkcije ni bilo. In to med stoterimi drugimi vplivi ni moglo dovesti do drugega rezultata kot do zrušitve. Kako naj bi se bilo moglo v obratih tudi producirati, ko so ravno vsled neizoliranosti in nediscipliniranosti del. mase skoroda vsak teden iznova volile obratne svete in obratna vodstva tovarnen! Delavci tovarnen, ki se jih ni dalo vzgojiti v par dneh za vodstvo tovarniških podjetij in ki tudi vsled nazlega prehoda iz kapitalistične v komunistično produkcijo niso imeli potrebnega čuta odgovornosti, niso polagali največje važnosti na produkcijo, temveč so se smatrali za dobre komuniste, če se v čim večji meri poslužujejo svojih konstitucionalnih pravic v obratih. Produciralo se ni v tovarnah ničesar, pač pa je hotel biti vsakdo gospodar v tovarni, oziroma v obratnem svetu. Ravno vsled tega, ker so bili ljudje neizolirani, ker ni bilo potrebnih predpogojev za v to potrebo solidarnosti, niti ni bilo med delavstvom čuta za komunistično državo, ni hotel nihče razumeti, zakaj sme biti kdo drugi v vodstvu tovarne in ne on. In ker se ni moglo vsakemu delavcu v tovarni poveriti vodstva, je bila s tem večina delavstva nezadovoljna: To pa je imelo za posledico, da se je vedno in vedno samo volilo, delalo pa nič. In četudi je sovjetska vlada z železno disciplino in z grožnjami, da prevzame v slučaju poloma reakcionarna buržoazija oblast v svoje roke, dosegla nekaj uspeha, vendar je v splošnem žela samo nevaležnost. Dokler je obstojala na Madžarskem meščansko-socialistično-konzervativna vlada, so komunisti, da bi povečali nezadovoljnost, propagirali, da je samo pod njihovim sistemom mogoča sedaj neizpolniva razdelitev živil in industrijskih produktov siromakemu človeku in da je edino tako, če se odpravi kapitalistična in tzv. socialpatriotska vlada, mogoče živeti in ublažiti cene poljskih in industrijskih pridelkov. Delavstvo pa, ki se je dalo v svoji naivnosti s temi zesi premetiti, je za bolševiškega režima videlo neresničnost teh obljub. Ne-le, da se ni nič povenilo, nastala je nasprotno velika draginja. Cene so slino poskočile in kmot, ki je bil prejet s protibolševiškim duhom, ni hotel dobavljati živil kakor prej in pomanjkanje je postalo še večje. Industrijskih produktov, ki jih je Madžarska potrebovala iz inozemstva, tudi ni bilo, ker so kapitalistični sosedje ustavili vsak uvoz. Za domačo produkcijo ni bilo surovin, delavstvo v tovarnah pa je zahtevalo ogromne in neizpolnive mezdne zahtevke od svoje lastne komunistične države. Delavstvo sploh ni imelo čuta, da se

mora stanovske interese in interese posameznikov podrediti višjemu interesu svoje države. Ničesar ni bilo v deželi, in še tisto malo, kar je bilo, se je dražilo in delavec je moral prihajati vedno z novimi zahtevki, ki so onemogočili produkcijo in obremenili sovjetsko vlado tako, da je bil tudi finančni polom neizogiben. Če bi sovjetska vlada ne bila ustregla zahtevkom svojega delavstva, bi bil nastal polom že prej. Ker je pa vlada zaradi naraščajočih cen ustrezala zahtevam, je morala skoro pri vsakem podjetju, če je hotela vzdržati obrat, doplačevati ogromne zneske iz državne blazine. Tako je n. pr. poročal ljudski komisar v sovjetski sei, da večja državo škatljica žveplenk 86 vinarjev, prodajati pa se delavcem ne more dražje, kakor po 26 vin. Torej je država doplačala pri vsaki škatljici 60 vin. V sled visokih mezd je veljala naprava električne žarnice 98 K, navadne čaše pa 9 K itd. Socializirane tovarne so imele naravnost velikanske budžete in je bila v njih kal za neizogibno propast. Tako je n. pr. budget »Splošne elektrotehniške delniške družbe«, ki je zaposlovala na tisoče delavcev, bil tako dolečen, da so bili prejemki na mesec prelinirani na 6 millionov kron, izdatki pa so znašali 80 millionov. Podobno je bilo v vsaki tovarni. Sovjetska vlada si ni delala skrbi in je izdala vedno iznova tzv. »beli« denar, ki se je neprenehoma tiskal. Ta denar je bil brez vrednosti, ker ni imel v inozemstvu nobene veljave, za inozemski denar pa se ni moglo kupiti živil. Temu je treba pripisati še dejstvo, da je že v drugem mesecu sovjetske vlade nastopila stalna, kronična lakota. Delavci so imeli doma sicer mnogo denarja, kruba pa zanj

nisu dobili. Ta žalostni položaj je moral nastati. V deželi je izvajala teror maloštevilna manjšina. Velika večina prebivalstva in celo industrijalni delavec ni bil komunističnega duha. Oni, ki so se nazivali komuniste, niso imeli nikakršnega etičnega čuta, niti moči, da bi podredili svoje egoistične posebne interese interesu države. Čast seveda izjemam! Vprizoril se je celo pravcati roparski pohod proti interesom skupnosti v korist posameznim izvrševateljem proletarske diktature, kar je imelo za posledico razpad morale in volje delavčeve in enakih stvari, ki nastanejo povsod tam, kjer manjka najpotrebnejših predpogojev za komunistično produkcijo in za komunistično državo. Ne samo dobro organizirano madžarsko delavstvo, temveč, kar bi se lahko trdilo, prav nobeno delavstvo na svetu ne more izdržati kaj takega brez potrebnih predpogojev; in če se le, ali bi se kaj takega poizkusilo, ne more imeti nobenega drugega rezultata, kakor polom, ki ga zamenja potem divja reakcija: skratka, posledice so nad vse žalostne. (Konec jutri.)

Izvrševalni odbor stranke

Izda kakor vsako leto tudi letos

„Majski spis“

Izide pravočasno v večji nakladi in bo po vsebine zelo raznovrsten. Poleg drugega bo obsegal tudi prispevke našega sodruga ETBINA KRISTANA. Organizacije pozivamo, da že sedaj naročijo spis, da se bo mogoče doletiti naklada in bo mogoče ozirati se na vsa naročila. Naroča se pri upravi »Napreja«.

Kri je tekla... Belgrad, 6. marca.

Podpredsednik Narodnega predstavništva dr. I. Ribar je nastopil svoj urad. Te dni misli konferirati z načelniki klubov. Razgovorov med političnimi strankami ni. Radikalska »Tribuna« je strašno korajžna. Današnja številka ima uvodnik, v katerem pripoveduje, da bo Protičeva vlada še enkrat poskusila dobiti kvorum v parlamentu. Ako ga ne dobi, bo razpustila — parlament. No, bomo videli. Regent je v februarju t. l. odrekel demokratsko-socialistični vladi podpis za razpust Narodnega predstavništva, zato je ta vložila demisijsko, in sedaj? Radovedni smo.

O Koroščevem lunaku, duhovnu St. Baniču, ki je »tudi — poslanec«, poročā današnji »Beogradski Dnevnik«, da je v Splitu za vlade avstrijskega režima — sezgal srbsko zasta-

vo. Titulira za: najmovejši Hrasnica, Res, lepi ljudje ti člani Jugoslovanskega kluba...

Kri je tekla... V nedeljo se je vršil na Kalmezdanu velik zbor študentov, ki so se mu pridružili tudi delavci. Po zboru so se razvile demonstracije. Tekla je kri. Glasom službenega poročila, je bilo »troje civilistov lahko ranjenih, eden teže; tudi osem žandarjev je poškodovanih, eden zelo teško«. Res pa je:

Vlada Protič Koroščeva je hotela prelivati kri. Študenti niso imeli namena demonstrirati. Iz Kalmezdana so morali iti po Knez Mihailovi ulici; pred hišo Stojana Protiča in na Teraziah vse polno žandarmerije na konjih, peš in z mitraljezi. Ranjenih je seve mnogo več kot to navaja

LISTEK.

Fran Brkin: Jugosloveni.

Pri nas je hudo, še huje je pa z našimi ljudmi.

Pokojni Cankar je rekel, da so za časa protireformacije polovico poštenih Slovencev pobili, drugo polovico izgnali, kar je ostalo je bila družal. Da, družal hlapcev, sužnjev, petoliznikov in hinavcev, žaljbov.

Smo narod brez ponosa, brez samozavesti, brez činka in hrbenice, zato se mi zdi popolnoma nenaravno, če smo rodili Trubarja, Prešerna, Levstika in še par drugih. Po vsem, kar človek opazuje okrog in okrog sebe, bi skoro dvomil, da so bili to res Slovenci.

Ni prav nič čudnega ali morda specifično ženskega, če so naše frajle pred vojno nemškutarile, med vojno madžaronile in sedaj hrvatarile. To le popolnoma slovensko in zato seveda čisto v redu.

Zlasti se odlikuje v tem slovenska liberalna tara gospoda, ali kakor,

se sama naziva — inteligenca, z narodnimi damami vred.

Tako je bilo, tako je in tako najbrže bo. Slovenec hoče hiti vse, rad bi bil vse. Nemec, Madžar, Hrvat, Culukafer ali karkoli, samo Slovenec ne. Sram ga je svojega slovenskega pokolenja, zato v potu svojega obraza že stoletja išče, komu bi se obesil na vrat.

Naj človek premišlinje to stvar še tako vneto in vztrajno, zaveda se, da je tako, da mora biti tako, a razložit si nikakor ne more vsega tega.

Vraga, saj vendar nismo najzadnji na svetu. Peščica, kolikor nas je, smo z objektivnega vidika in razmeroma ustvarili toliko, kakor ne izlepa kdo. Rodili smo toliko mož evropske in svetovne veljave, ustvarili iz nič toliko civilizacijo in tako kulturo, da bi lahko prezirali ves svet in se trkali na prsi po vseh svetovnih razstavah.

Zlasti pri našem razumnstvu je ta polav nekaj absolutno nerazumljivega, saj bi moralo ono najasneje presojeti naše delo, našo veljavo in našo vrednost. Pa je ravno nasprotno, ravno »razumnštvo« se najbolj sramuje svojega Slovenstva.

Pred vojno je bil reprezentant učenege slovenskega sveta mož majhne postave — a dolge brade, ozkih prsi — a gromovitega glasa. Bil je predsednik našega prvega kulturnega zavoda, zato seveda tudi oficijelni reprezentant naše slovenske kulture.

In kaj je počel ta mož? Skakal je na mize po Ljubljani, Zagrebu, Pragi, po vsem svetu, kjerkoli so ga hoteli poslušati, krihli je z rokami in s strašnim glasom prepričeval ves svet, da Slovencev sploh ni, ampak da žive od Triglava do Carigrada sami Jugosloveni, pod katerimi je razumeval seveda le Hrvate. Tajil je Trubarja, skrival Prešerna, pozabljaj vse druge, izpod postelje je pa za lase privlekel Stanka Vraza in krošnjarij z njim križem sveta ter ga razkazoval, kot Mucedonec svojega medveda, češ, glejte ga, ta je naš in taki smo mi vsi.

In ljudje so mu poskakali, nosili so ga na ramenih. Kdo je porajal Cankaria, ki je sedel tedaj v leči, zato, ker se je priznaval Slovenca.

Med vojno smo sicer par tednov hinavsko trdili, da hočemo biti Slovenci, a kakor hitro so vrgli iz ljub-

ljanskega policijskega ravnateljstva g. Skubla, smo sneli svojo krinko in dr. Tavčar se je spomnil, da je deklariral nekoč o planinskih Hrvatih, zato se je čutil najbolj poklicanega, da v imenu vsega naroda proklamira, da smo Slovenci prenehali eksistirati, da je ime »Slovenec« sploh le plod avstrijskega »divide et impera« in da homo odsel na vse večne čase le Srbi, kvečjemu morda še — Jugosloveni.

Mož se sicer že bridko keša, a seveda ne zato, ker se je spomnil, da je tudi on sogradil pri stvaritvi slovenske kulture, ki lo je potem tako grdo zatajeval, ampak zato, ker bo dobil tudi on za štiri kronice en sam ničvredni dinarček.

To pa je le en sam odpadnik, vsi drugi so pa ostali zvesti in prepričani Jugosloveni.

Edino žurnalisti, vsi od Soluna do Beljaka, so se postavili na slovensko stran, skoraj gotovo upoštevaloč dejstvo, da stojimo Slovenci izmed vseh treh plemen kulturno in civilizatorno najvišje. Sicer se čudim, da jih ni zato še nihče na Slovenskem demunciral in vrzel v lečo, saj so dali Hrvatim in Srbom nezasišano brco,

kakoršnje prav gotovo ne zaslužijo. Čuite in strmite, te puntarske žurnalistične pare so šle in lani v Zagrebu na svojem kongresu (kaj si počela zankarna zagrebška policija?) kar javno sklenili, proklamirali in začeli tudi izvajati, da naj se vsa naša novopečena država in ves troedini narod nazivlje po Slovincih, in sicer po najzakrnenejšem delu slovenskega naroda, ki je rodil Trubarja in Levstika, po — naših Dolencih. Tako povečičevano Jugoslavijo so ti žurnalistični puntarji izpomenili v lužno Slovenijo — Jugoslovenijo, vse Srbo in Hrvate pa v naše vrle Dolenjce — lužne Slovence — Jugoslovence — Jugoslovene.

In ti mali mož z dolgo brado in gromovitim glasom, ti troiš tako nečuvnost in se ne oglašis z ogledivim protestom? In ti, liberalna tara inteligenca, ti rediš tako puntarske žurnalistične in jih ne vržeš na cesto? Kdo naj bi se res še spoznal v tem kaosu in v tem nezasišanem pohujšanju v dolni šentlorski.

So bili pa že naši visokošolci, ta naša dika in naš ponos, s svojim nesmrtnim Anžetom na čelu, vse drugačni tiči in lunaki. Sicer so se slo-

službeno poročilo. Oskropljeni so s krvjo sedanjih vlastodržci.

»Beogradski Dnevnik« piše: »Velicanstvena je zmagala nad študenti in delavci... Mitracije na Terzijaht... Ministre so cel dan čuvale žandarske patrrole. Slavna in priljubljena Protič-Koroščeva vlada je celo morala odložiti pogreb Draže Pavloviča, zavedajoč se in boječ se velikih manifestacij s strani naroda, ki to vlado

tačno ljubi...« Pikre so besede belgradskega lista — še pikreše pa, ko piše: to se je godilo dan preje kot leta 1903. »Istorija se ponavlja.«

Da, reakcionarci so vedno isti. Danes na študente, lutri na delavce, polutritimem na kmete... Ali gospoda se moti, da ti bo to uspelo. Narod hoče svobode! Kri je hudo znamenje težnje po svobodnem življenju.

Draginjska enketa.

V petek dne 9. aprila se je sestala v posvetovalni dvorani Deželnega dvorca v Ljubljani enketa, ki naj bi se posvetovala o ukrepih proti pomankanju živiliških potrebščin in proti vedno rastoči druginji.

Enketo je sklicala Deželna vlada v Ljubljani. Vodil jo je deželni predsednik g. dr. Breic.

I. Preskrba z živili.

Kot prva točka je bilo na dnevnem redu vprašanje:

Kako bi se dala omejitvi rastoča druginja glede živil in splošnih gospodarskih potrebščin? K tej točki je referiral ravnatelj odseka za prehrano g. dr. Senekovič, ki je podal obširno sliko o težavah, s kotimi se imajo boriti naše aprovizacijske institucije. G. referent je konstatiral v svojih izjavah, da rabi Slovenija mesečno okrog 700 vagonov žita. Te množine pa se ni moglo redno dobavljati. To pa iz znanih, že večkrat obrazloženih vzrokov. Promet na železnicah je v zadnjih mesecih lanskega leta začel skoraj docela odpovedati. Komal smo premagali za silo to težkočo, je prišla druga. V Banatu je treba plačevati blago v gotovini, v cel državi, zlasti pa v Sloveniji, gotovine tako primanjkuje, da postaja nakup zadostne množine moke vedno težji. Zadnji čas pa je začela volaška oblast rekvirirati žita, ki so ga slovenski aprovizacijski zavodi, predvsem žitni zavod, Gospodarska zveza in Nakupovalna zadruga za naše kraje nakupili. To je povzročilo v Sloveniji pomankanje, ki ga je občutilo naše prebivalstvo ravno za Veliko noč. Pri vsem tem so cene neprestano rasle in to z nečuvno brzino. Po žetvi je stal 1 kg pšenice 1,80 K, zadnji čas pa stane že 11 K. Cene pa vsak teden nevezdrno rastejo. Te druginje so krivi po izjavah gospoda referenta predvsem brezvestni spekulanti in verižniki, ki so trg popolnoma obvladali, med temi ko mora gledati solidna trgovina, pasivno, kako izkoriščata položaj verižniški elementi.

Ključne živine, fižola in krompirja bi se dalo dobiti v državi v skopo zadostni množini. Tihotapstvo in verižništvo pa povzročata tudi tukaj, da rastele cene neprestano in da trpijo pomikanke. Sladkor je treba nabavljati po večini iz inozemstva, iz Češke in Amerike po cenah, kakor jih diktira inozemstvo. Preskrba s soljo je zadnji čas nekoliko boljša, ker se je začelo dobavljati prekmorsko sol. Petrolei smo dobavljali zadnje mesece iz Poljske. Dobiti pa se ga da le v nezadostnih množinah.

Kot glavni vzrok za vedno rastočo druginjo je navajal g. referent svobodno in nekontrolirano trgovino.

- Zato predlaga: 1. Ukinjenje proste trgovine ali vsaj zapetno uvedbo kontrole nad trgovino z živili. 2. Centraliziranje in kontrolo izvoza živil iz države.

3. Reguliranje cen na trgu in pri producentu.

4. Da se cene ne določajo po občinah, ampak vsaj za celo območje Slovenije potom posebnega iz producentov, trgovcev in konsumentov sestavljenege sosveta.

5. Da se ustanovi v Ljubljani podružnica devizne centrale.

6. Reorganizacijo železniškega prometa.

7. Boj proti navijalcem cen, verižnikom in tihotapcem. Na to se je razvila živahna in obširna debata.

Iz debate omenjamo, da sta se izrekla gospod direktor Juvan in g. župan Tavčar odločno za takojšnjo in brezpogojno ukinitje svobodne trgovine, kolima se je pridružil v polnem obsegu zastopnik naših gospodarskih organizacij s. Uratnik, ki je povdaril, da kontrola trgovine in pooblastje verižništva ne zastopuje, ker je v sistemu svobodne trgovine pravzaro, iz kolega izviralo vse druge težave. Prazno je govoriti o tem, kako naj odstranimo značek boleznii, ako nismo holerici same odstranili. Zato pa ni treba samo spoznavanja, — ampak predvsem resne volje, da se stre vsa tista, ki imajo od svobodne trgovine dobiček.

Kako je soditi o vprašanju druginje in o enketi sami?

Povdarjamo, da je vsa trgovina in izmenjava blaga v ozki zvezi med seboj. Za žito se dobiva manufakturno blago in industrijske izdelke in narobe. Zato ni res, da imamo kakoga blaga preveč. Tudi žita ni preveč, — zato ker ga je v vseh državah, ki nas obdajajo, premalo in ker ga moramo v te države izvažati, da moremo dobiti od njih drugo blago, ki ga mi ne rabimo.

Zato ni nobenega blaga preveč, ampak vseh živiliških potrebščin je premalo. Ako ob takih razmerah prepričamo, da urejite izmenjavo blaga prosta trgovina, moralo cene neprestano rasti. Posledica take delitve mora biti, da imajo tisti, ki lahko plačajo, vsega dovolj, drugi pa lahko od lakote umrjejo. Mi se bližamo razmeram, ko bi moralo priti do tega, ako pustimo svobodno trgovino še naprej. Pomagati se da edino na ta način, da se povrnemo zopet nazaj k sistemu vezane trgovine in normalna cen, k načinu, ki se je v bližni Avstriji vtičub vsem svojim nedostatom obnesel.

Za te korake blic dvanaesta ura. Prejšnji minister za ishrano s. Bugšeg je stavil tozadevno konkretne predloge in je povedal že v prejšnji vladi odločni ali — ali, ki ga mora delavstvo staviti.

Ali je meščanska družba v stanu, da izvede, kar čas inno zahteva. To je samo sistem vezane trgovine. Boj proti verižništvu, ki ni nič drugega kot nujen izraz proste trgovine v sedanjih razmerah, je samo pesek v oči.

Ali pa polde ljudstvo preko držbe in vlad, ki tega niso v stanu storiti, samo na dnevni red.

Tega ali — ali, pa kakor je videti jugoslovenska buržoazija ni v stanu rešiti, pa naj je že demokratično ali radikalno-klerikalno bobarvana.

Stališče proletariata in njegovih zastopnikov je pri tem položaju docela lasno. S to buržoazijo — nobene zveze več!

Gladujoči ne rabilo lepih besed in prerakanj o stvarih, ki so jasne kot beli dan, ampak zahtevalo delati, in sicer takojšnjih delani. Ne poide tako kot je mislila vlada, ko je sklicala enketo, češ: kruha nimamo, pa bomo pustili ljudi vsaj govoriti, da bodo pozabili na glad.

K drugi točki glede manufakturnega blaga je poročal sodrug Albin Prepeluh o delovanju Občalnica za Slovenijo. (Poročilo priobčimo lutri v celoti.) S. Prepeluh je stavil glede manufakturnega blaga naslednje predloge, ki so bili sprejeti:

1. Uvoz manufakturnega blaga je pospeševati.

2. Deželna vlada poskrbi, da dobi »Občalnica za Slovenijo« kar največ možoče tute valute od domačih eksporterjev, zlasti tudi od lesnih eksporterjev po primernem, neprótantskem kurzu.

3. Občalnica naj dobi pri ravnateljstvu lužne in državne železnice vsaj polovico razpoložljivih vagonov za les na razpolago, da zamore izvoziti les, ki li je bil in li še bo dovoljen za izvoz.

4. Deželna vlada posreduj, da dobi Občalnica dovoljenje za izvoz volne v Čehoslovaško in svrhu predelave iste v blago potom delovnih pokorob, ki se bodo predložile vladi v odobrenje.

5. Deželna vlada primoraj bogate tekstilne tovarnarje, da si nabavijo potrebne sirovine, zlasti bombaž in prično z obratom. Pri tem naj deželna vlada pomaga, kar je v njeni moči pri nabavi sirovin.

6. Občalnica naj se preosnuje v zadržno podjetje s pomočjo že obstoječih zadržnih in gospodarskih zvez.

7. Pri tem je potrebno, da se za vod razdeli na dva oddelka: v ceniciš ljudsko občalni oddelek in trgovski oddelek za boljše in event. luksurično blago.

8. Deželna vlada izpostuj pri centralni vladi večji brezobrestni obratni kapital za »Občalnico« v iznosu najmanj 20 milijonov kron.

9. Deželna vlada pripomori Občalnici do primernih prodajalnih prostorov event. rekvizicije po naredbi centralne vlade o rekviziciji stanovanj in prostorov v državne svrhe.

10. Deželna vlada posreduj novo nastanitev tekstilnih tovarn, zlasti onih iz Čehoslovaške in Nemške Avstrije v Jugoslaviji, predvsem na zadržno gospodarski podlagi, kakal ta vrsta industrije, ki nam bo izdelovala suknena blaga, platno in vato, ki li danes sploh ni dobiti, ima najlepšo bodočnost v državi, ki li radi bombaža v bližini morskih pristanišč in ima volno v velikanskih množinah v domači državi.

ABSOLUTIZEM PROTIČA.

LDU Beograd, 7. »Politika« javlja, da je podpredsednik narodnega predstavništva dr. Ribar bil večraj pri ministerskem predsedniku Protiču radi vprašanja vpklica parlamenta. Na medsebojni konferenci sta sklenila, da se bo ministerski

predsednik pismeno obrnil na predsedništvo narodnega predstavništva glede vpklica parlamenta. Na tej konferenci je opozarjal dr. Ribar na nemožnost dela v parlamentu in potrebo pregovorov glede sestave nove vlade. Ministerski predsednik Protič je izjavil, da niemu ni do oblasti in da mu sedaj iz gotovih družinskih razmer ni niti najmanj do tega, vendar pa zahteva interes države, da ostane ta kabinet v oblasti. Vlada je zato v parlamentu proglasila, da je zadosti 100 poslancev za kvorum. Nato je izjavil dr. Ribar, da tega ne more privoliti, ker je on prvi pozvan, da čuva poslovniki narodnega predstavništva.

POGAJANJA V BELGRADU.

LDU, Belgrad, 7. Večraj je bil na dvoru bivši minister prosvete g. Markinkovič. Regent je izjavil željo, da se politična situacija razbistri še preden se sestane parlament. Tekom današnjega dne je podpredsednik dr. Ribar nadaljeval posvetovanja s načelniki strank. Kakor javljala listi bodo te dni pozvane na dvor razne osebnosti radi informacije.

DAVEK NA VOJNE DOBIČKE.

LDU, Belgrad, 7. Regent Aleksander je podpisal ukaz s katerim stopa v veljavo začasni zakon o davku za vojne bogataše, ki je bil že v avgustu or. l. stavljen v parlamentu na na dnevni red. Ta zakon je bil pretesen v liasničnem odsoku in soglasno sprejet kot nujen.

AMNESTIJA.

LDU, Belgrad, 7. Dne 5. aprila, prvi dan demobilizacije naše vojske je regent Aleksander pomilostil veliko število častnikov, podčastnikov, kaplarov in redovov in neukazanih vojaških oseb celokupne vojske, ki so bili ali sodno obsoljeni, ali disciplinarno kaznovani v času vojne. Prvi ukaz: Oproščene so in izročene pozablenju vse krivice samovoljnege odstanjenja in bega, ki so jih izvršili podčastniki, kaplari in redovi in neukazne vojne osebe celokupne vojske v času od 12. julija 1914. do danes. Drugi ukaz: Oproščena in pozabljena izročena so vsa sodno neresena dejanja proti vojnemu kazenskem zakonu, ki so jih izvršili častniki, vojaški uradniki itd., izvzemši dejanja, storjena vsled sebičnosti, dejanja neodzvanja na mobilizacijski poziv, bega z bolnega polja in samopškodbe, kakor tudi dela proti prvemu odstavku § 62 istega zakona, t. j. oni, ki so se predali sovražniku in prešli v tulo državo. Tretji ukaz: Oprostite se in izročite pozablenju vse krivice proti naredbam o volni disciplini, ki so jih storili častniki, vojaški duhovni, vojaški uradniki, podčastniki, kaplari in redovi celokupne vojske v času od 12. julija 1914. do danes in da se oprostite in izročite pozablenju vse krivice proti zakonu o ženskih častnikov, podčastnikov itd., ter da se oprostite vse neizvršene disciplinarne kazni § 26 o vojni disciplini. Četrti ukaz: Oproščene so dalje tudi druge kazni, v katere je bilo obsoljeni 140 aktivnih in rezervnih častnikov.

KMEČKI UPOR V OKOLICI BELOVARA.

LDU, Zagreb, 8. aprila. Povodom naredbe o določitvi maksimalnih cen živilom je v mestu Belovaru in okolici prišlo do nezadovoljnosti in protiakcij, ki se je izražala v tem, da so kmetje sklenili, da ne bodo več

nosili živeža na trg v Belovar. V to svrhu so pod mestom postavili straže, ki so odvzemale živila onim, ki so ga nesli v mesto. Toda zadovoljevali se niso samo s tem, marveč so na železniških postajah čakali na prihod vlakov ter potnikom odvzemali živila. Ker so vsi potniki upravnih oblasti, opozoriti kmete na nezakonitost njihovega početja, ostali brezuspešni, so oblasti poslale orožnike, da zagotovijo nemoten promet vlakov. Dne 7. t. m. se je na mostu pri železniški postaji Trojstvo zbralo več skupini kmetov, ki so hoteli ustaviti vlak. Poveljnik orožniškega oddelka, kapetan Panič, je prihitej z desetimi orožniki na lico mesta. Množica ga je obkrojila in nekdo ga je napadel z nožem. Množice je padlo tudi nekaj strelcov iz samokresov, vsled česar je bil en orožnik ranjen. Orožniki so nato začeli streljati. En izgredek je bil na mestu mrtev, osem pa jih je bilo težko ranjenih, od katerih je eden kasneje v bolnici umrl, ostali utegnejo okrevati. Oblasti so prijelo kolovodno upora in ga izročile sodišču. Mir in red je zopet vzpostavljen.

TO JE REŠITEV?

LDU, Berlin, 8. (DunkU.) »Vossische Zeitung« javlja iz Bazla: Kakor poroča »Secolo«, se je glede rešitve ladranskega vprašanja vsled prizadevanja Lloyd Georgeta našel kotpromis. Italija dobi suverenitet nad Reko, Jugoslavija pa nad Sušakom z izlivom Rečice, dalje nad baroško lukno in Volosko. Onatla bi se priključila Italiji, Jugoslavija pa bi dobila Skader.

STAVKA OBČINSKIH NAMEŠČENCEV V TRSTU.

Trst, 7. (Izvirno.) Stavka občinskih nameščencev se nemoteno, brez vsakih incidentov nadaljuje. Vse vrste nameščencev, vse kategorije, intelektualni kot manualni delavci so odločeni izvzeti svojim zahtevam uspeh. Veličasten je bil večerajšnji shod v gledališču »Fenice«. Obširno gledališče je bilo napolneno do zadnjega kotička. Tisočgledna množica je s frenetičnim odobravanjem sledila izvajanjem sodr. Černiutza, bivšega občinskega svetovalca.

Sodrag Černiutz je v obširnem govoru orisal gibanje nastavljenecv ter očrtal vse dogodke zadnjih treh dni. Med gromovitim smehom je kritiziral nesposobnost sedanje vlade, ki skuša z vsemi razpoložljivimi sredstvi udušiti stavko. Z zadoščanjem in fino ironijo konstatira, da najnoveljši grozilni dekreti uradnikom in nastavljenecm na površitev v urade niso imeli absolutno nikjer nikakega uspeha. Vladozna komisaria Norisa je pozval, naj vsled svoje nemožnosti demisionira.

Tajnik strokovnih organizacij Malatesta konstatira nezlomljivo zvezo in solidarnost delavstva z uradniki, solidarnost težke roke z mislečim človekom.

Tekom dneva so prispele v Trst ženiške in tehnične čete. Iz Benetk so došli mornarji-mehaniki in elektrotehniki z vojaškimi inženirji, okoli 80. Prevzeli so elektrarno in plinarno v obrat. Vsled tega je sedaj mesto za silo razsvetlieno. Kinematografi so že otvorjeni. Tudi gledališča so pričela s predstavami.

Trst, 8. (Izvirno.) Vse organizirano delavstvo v vseh podjetjih se je izjavilo solidarno s stavkuočim občinskimi uslužbenci. Delavstvo ve-

venski visokošolci sedemdeset let borili za slovensko univerzo v Ljubljani, pretepal in streljali so se zanjo po Dunaju in Gradcu, metali so jih zato iz akademskih menz, a kaj zato, ti zaslepljeni ljudje so stali v službi avstrijske politike, bili so sami avstrofilci, zato je pa današnja akademična mladina korenito prelomila s to sramotno tradicijo.

Sla je in je na usta nesmrtnega kandidata inris, g. Anžeta, lasno in odločno povedala, da noče imeti nobenega stika s svojimi avstrofilskimi predniki, in da današnja akademična mladina noče univerze v Ljubljani. Kaj nam če, planinskim Hrvatom lastna univerza, saj li imamo v Zagrebu, Belgradu in Skoplju. V Beograd in Zagreb našim študentom sicer ne kaže zahajati (zakaj, to vedo sami najbolje), a prazno je še prelopo mestece Skoplje, kamor se bo morda preselili tudi mož z dolgo brado in gromovitim glasom.

O Skoplje, ti slovenski Jeruzalem, kakšna velika mislija ti je naložena od Usode. Ti boš prižigalo odsele planinskim Hrvatom luč kulture. Tam se bodo zbirale vse jugoslovenske umstvene veličine: mož z dolgo brato in gromovitim glasom bo pu-

učeval ilirski jeziki in deklamiral Vrazove pesmi pri »Slovenskem Narod« nerazumljeni in zato pred kratkim spodenil sociolog bo predaval o socializmu in sociologiji, nedavno odslovljeni predsednik deželne vlade bo odpiral zopet druge skrivnosti lid.

Z eno besedo, zbogom Slovenci, če je še kte kdo, v ljubljanski muzej z njimi, tudi vaš udarec, žurnalistične pare, je le plusk v vodo in z vašim jugoslovenstvom ne bodete zmagali. Mi smo in bočemo ostati na vekov veke samo in edinole Jugoslovani.

Samo eno vas še prosimo, bratje lužno od Gortancev, ne pridite še par let k nam, da pohugoslovanim med tem našo zemljo do zadnje bilke. Naš narod namreč govori, oprostite nam, tu in tam še slovensko, po nekaterih knjižnicah drže še avstrofilskega Prešerna in Cankarja in ga še niso utegnili nadomestiti z Vrazom in drugimi takimi Jugoslovani. Pa, vidite lahko, da delamo na vse pretege, dokaz vam je lahko »Slovenski Narod«, ki se je že davno otresel avstrijarskega Slovenstva in piše že dolgo izključno le jugoslovensko in v jugoslovenskem jeziku.

Vladimir Lenin.

(K njegovim petdesetletnici.)

Vladimir Lenin — Ulianov, izrazita ruska osebnost, voditelj ruske oktobrskere revolucije, obhata danes 10. aprila svojo petdesetletnico rojstva.

Ulianov Vladimir, Iliič, pod psevdonimi Lenin, Iliin, Taulin. Član plemiške rodbine, je sin bivšega državnega svetnika iz simbirskere gubernije. Rodil se je v Simbirsku dne 10. aprila 1870. Po dokončani gimnaziji se je leta 1887 vpisal na kazanski univerzi. Njegov stariši brat Aleksander Ilič Ulianov, ki je tudi študiral na kazanski univerzi, je vstopil v kroge skupine »Narodne volje«, v kateri je imel psevdonim Lenin, in je bil do ločen za atentat na carja Aleksandra III., očeta zadnjega carja Nikolaja II. Napad je ponesrečil in dne 8. maja 1887. leta je bil Aleksej v trdnjavi Schlüsselburg obesen s štirimi glavnimi soudeleženci pri atentatu: Genarolovim, Andrejuškinom, Osipanovim in Ševirlovim. Aleksej je zapustil 19-letnemu Vladimirju kot dedščino revolucijsko ime Lenin, plameneče sovraštvo do zatiralcev ruskega naroda in poslanstvo maščevalca.

Mladi Vladimir je bil izključen s kazanske univerze zaradi sodelovanja pri neki diaški revolucionarni agitaciji, a iz Kazana ga je policija izgnala. — Nato se je vpisal na petrogradski univerzi. V Petrogradu se je poročil z Nadeždo Konstantinovo Krupecko, hčerko assessorja*) in gorečega agitatorja.

Leta 1895. je odšel v Ženevo, kjer je prišel v stike s Plehanovo grupo. Vrnivši se v Petrograd, se je bavil s socialistično literaturo in propagando pod psevdonimom »Tulin«. Leta 1896. je bil obtožen v obtožbi zoper socialne demokrate in obsoljen 29. januarja 1897. leta na triletno preganstvo v Vzhodni Sibiriji. Bival je v Irkutsku in Krasnojarsku, a zatem v leninelski guberniji. Dne 16. julija 1900 odide v inozemstvo, kjer kmalu postane član središnjege odbora ruske socialno demokratske delavske stranke, zavzema najugledno mesto v skupini političnih emigrantov.

Leta 1901. prične v Ženevi z Martovim in s Plehanovim izdajati list

* prisednik kake oblasti, posebn sodnega ali upravnega zbora.

»Iskra«, prvo rusko marksistično glasilo. Na drugem strankinem kongresu v Londonu 1903. leta je bil voditelj boljševikov proti manjševikom, katere sta vodila Martov in Plehanov.

Ob prvi revoluciji 1905. leta se je Ulianov vrnil v Rusijo, naselil se na Finskem nekoliko kilometrov od Petrograda, od koder je vodil akcijo boljševiške frakcije socialno demokratske stranke na drugi dum. Takrat je Lenin v Petrogradu prvič stopil v zvezo s Trojkiem, predsednikom prvega revolucionarnega delavskega sveta; v tej zvezi je na tekem prve revolucije ni igral. Prisiljen zanutiti Finsko, se je vrnil 1907. leta v inozemstvo, kjer je kot član mednarodnega odbora socialistične stranke zelo veliko deloval za socializem.

Med vojno je povečal svojo pacifistično in internacionalno propagando. Sodeloval je pri listih »Social-Demokrate«, »Communist« in »Forbocks«. Je eden glavnih organizatorjev konference v Zimmerwaldu in na njej voditelj skrajne levice.

Dne 9. aprila 1917. leta je nastopil z 32 ruskimi socialističnimi emigranti v plumbiranem vagonu z Baden-

likih elektraren v Rediputi ob Soči... Vlada doslej še ni mogla do- seči sporazuma.

REVOLUCIONARNI POKRET POLJEDELJSKIH DELAVCEV V ITALIJI. — KRVAVI IZGREDI.

Trst, 8. (Izvirno.) Med poljedeljskimi delavci, zlasti med takimeno- vanimi »koloni«, ki so krepko organ- zirani, se je pojavilo močno revolu- cionarno gibanje proti bogatim lat- fundistom. Vlada v Rimu skuša to gi- banje z vsemi sredstvi zatreti. Njeni policijski organi provocirajo na sho- dih delavstvo, da pride potem do kr- voprelitja. Na Velikonočni ponedeljek so imeli koloni v Decimtu, pokrajina Bologna, veliko zborovanje, da se posvetovali zlasti o novi pogodbi z lastniki zemljišč. Na shodu je poročal tudi sodrug Gaetano Campagnoli. Med zborovanjem je policijski prefekt Decarolli provociral izgrede. Kara- binieri so uprizarili divje klanje. Na- stavili so streljane ter počeli stre- ljati med neoboroženo množico. Bilo je osem mrtvih in 20 oseb ranjenih. Med mrtvih je tudi sodrug Campa- gnoli.

Trst, 7. (Izvirno.) Vse delavstvo v Bolonji je v znak protesta proti el- ničnemu izzivanju delavstva od strani vlade napovedalo splošno delav- sko stavko. Železničarji so napove- dali popolno ukinitje vsega prome- ta na vseh železniških prozih v po- krajini Bologna. — Kako resni in kr- vavi dogodki se odvijavajo v tej po- krajini, je jasno iz delstva, da je rim- ska vlada bila prisiljena odstaviti pokrajinskega prefekta d'Adami.

NAMEN RIMSKE KONFERENCE.

LDU Dunaj, 8. (DunKU.) »Politi- sche Korrespondenz« javlja: Z ozi- rom na kombinacije, polne fantazij ki se spravljajo v zvezo s potova- njem državnega kancelarja dr. Ren- nerja v Rim, se izjavlja, da ima rim- ska konferenca nalogo, da vzpostavi neposredno zvezo med obeh drža- vama in da pospeši izvedbo mirov- ne pogodbe. Razen tega se bo ob- ravnavalo več gospodarskih vpra- šanj.

Upor Tirolcev.

LDU Dunaj, 8. (ČTU.) Vsi tirol- ski poslanci dežne zbornice in na- rodne skupščine so odložili svoje mandate vsled nastopa državnega kancelarja dr. Rennerja v vprašanju priključitve Avstrije Nemčiji.

Nasilstvo nemških nacionalcev.

LDU Dunaj, 8. (ČTU.) V soboto so nemški nacionalci v gornjeavstrij- ski deželni zbornici napadli socialno demokratskega poslana Baungartla in ga tako poskodovali, da je brez zavesti obležal. Krvavci so bili aret- rani.

Sklicanje nemške skupščine.

LDU Berlin, 8. (DunKU-Wolff.) Nemška narodna skupščina je sklica- na za ponedeljek, dne 12. t. m., ob 3. popoldne.

Protest zoper zasedbo Frankfurtu.

LDU Berlin, 8. aprila. (DunKU.) »Vossische Zeitung« javlja iz Frank- furta: Mestna uprava in tri koalicijs- ke stranke so izdale proti zasedbi Frankfurtu energičen protest, ki so ga poslate tudi francoskim oblastim. To protest označuje zasedbo kot kr- šitev mirovne pogodbe.

Wilson zoper zasedbo Frankfurtu po Francozih.

LDU Berlin, 8. (DunKU.) »Vosst- sche Zeitung« javlja iz Kodanija: Pred- sednik Wilson je poslal vrhovnemu svetu spomenico, v kateri opozarja zaveznike za mir vse Evrope. Wil- son primerja postopanje Francija za- držanju Italije v jadranskem vpra- šanju.

sko-kyicarske mete preko Nemčije pot v Rusijo. Komal je dospel v Ru- sijo, že je takol igral važno vlogo.

Lenin je ustvaritelj zelo važnih znanstvenih del. Tekom svojega emigrantstva je spisal lepo število knji- ge in propagandnih brošur — večinoma pod psevdonimom Vl. Ilin, ki nam ga kažejo poleg Plehanova kot naj znamenitejšega znanstvenika socialistar Rusije. Omenimo naj: »Agrarni program socialne demo- kracije v prvi ruski revoluciji 1905—1907.« »Kapitalizem v kmetijstvu Zedinjenih držav Ameriških.« »Raz- voj kapitalizma v Rusiji«, in drugo. »Materijalizem in empiriokri- tizem« — empiriokritizem, v ka- terem ga je uvedel Friderik Adler, Machov učenc, odklanja kot re- akcionarno filozofijo, ker pospešuje vero, torej oporo buržoazjskega

POLOŽAJ V FRANKFURTU.

LDU Berlin, 8. (DunKU.) Kakor javljajo večerni listi, se je število francoskih čet v Frankfurtu pomno- žilo. Davi je bila na glavnem kolo- dvoru ženska težko ranjena, ker je prekorajčila črto, ki je za splošni pro- met zaprta. Iz istega vzroka je bila kasneje mlada deklica ustreljena. Prebivalstvo je zelo vznemirjeno.

Spopadi v Frankfurtu.

LDU Frankfurt, 8. (DunKU-Agen- ce Havas.) Včeraj popoldne so se po mestu razširile govorice, da so fran- coske čete pod pritiskom zaveznik- ov dobile nalog, zapustiti mesto. Dijaški so zasedli avtomobile in so hujskali množice proti francoskim četam. Na različnih mestih je prišlo do spopadov, pri čemer je bilo na nemški strani ranjenih in ubitih več oseb. Zvečer ob 8. je bil v mestu vzpostavljen mir.

Stavka angleških premogarjev.

LDU London, 8. (DunKU-Brez- žično.) V srednjem angleškem pre- mogovnem ozemlju je 13.000 delav- cov prenehalo z delom.

Novice.

— Izid občinskih volitev na Hr- vatskem in v Slavoniji. »Politika« prinaša rezultat občinskih volitev na Hrvatskem in v Slavoniji po številu pribranih mest. Po tem so dobili: Hrvatska zaednica 541 odbornikov, zunan strank 538, demokratska stran- ka 401, seljaška stranka 333, komu- nisti 303, puška stranka 201, radi- kalci 156, socialni demokrati 103, pravaši 38, neopredeljeni skupaj 78.

— Zanimiv boljševiški proces v Zagrebu končan. V sredo se je ob- ravnavalo proti Diamantensteinu in tovariši v Zagrebu končala in je bila izrečena naslednja obsodba: Di- amantenstein je obsodjen na tri. Kop- činovič na pet. Milan Čović na pet mesecev. Ostali obtoženci so bili oproščeni. Obsolencem se je vsteli preiskovalni zapor, tako da so kazen že prestali.

— Ameriški Rdeči križ je poslal za siromake veliko količino blaga, ki bo razdeljeno v Dalmaciji in Črni- gorji.

— Promet na jadranskem morju. Promet parničev, ki plovejo pod ita- lijansko zastavo, je od 5. t. m. dalje popolnoma vzpostavljen. Kakor zna- no je bil pred nekoliko dni promet ustavljen zaradi dogodka z italijan- skim častnikom.

— Kulturni teror na Madžarskem. Budimpeštanska univerza je odvzela naslov doktorja vsem onim, ki so za časa sovjetske vlade igrali kako ulogo. Vlade oblasti so poleg tega odpustile iz službe samo v Budim- pešti nad 600 učiteljev.

— Prisega madžarskih vojakov pod sedanjim klerikalno strahovlado se glasi: »Prisegam pri imenu svete device Marije, da bom storil in zve- sto služil za osvoboditve in zopetno priključitve vsega onega ozemlja materi Madžarski, katerega so za- sedli sedaj Čehoslovaki. Rumunji, Ju- goslovani itd., ter za popolno zadu- šenje vsakega socialističnega gi- banja.«

— Ponarejalci kolkov za čehoslo- venske bankovce v Berlinu. Berlinski kriminalni policiji se je posrečilo od- kriti tiskarno, ki je ponarejala kolke za čehoslovenske bankovce. Štirje glavni krvavci so bili aretirani.

— Bivanje v Veliki Britaniji. Od 12. t. m. smejo bivati inozemci v Ve- liki Britaniji skupno dva meseca. Preje je bilo dovoljeno le en mesec.

— Konflikt v Jeruzalemu. Na ve- likonočno nedeljo je v Jeruzalemu nastal resen konflikt med židi in mo- hamedanci. 180 oseb je bilo ranjenih.

spodstva — »Bliznje naloge sovje- tov.« »Po dvanajstih letih.« »Imperi- alizem« itd. Toda sedaj ne počiva; venomer ustvarja nova dela.

Lenin, ki je vrzel svoje življenje na kocko za svoje socialistične ideale in živel več let v »Mrtvem domu« Dostojevskega v strahovitih, temnicah caristične Sibirie, je zmaga- l s svojimi revolucionarnimi ide- jami. Neugnani duh Leninov slavi v ruski sovjetski republikli svoje zma- goslavje, kakršnega še ni slavil du- ševni velikan, Ntšov idealizem se je udeležil, se realiziral in prikazal neodoljivim naravnim zakonom, kar je vsekar pripisovati sili nje- govega duha, ki je upoštevaloč dane razmere ustvaril podlago za razvoj nove Rusije — Rusije, ki to danes poznamo še tako malo.

Dnevne vesti.

»Milijonarji naj zidajo hiše.«

Klerikalci so mojstri-demagogi! V seji deželne vlade so sklenili osnu- tek naredbre proti stanovanjski bedi; po tem bi se smelo odpravdati stan- ovanja v tujih hišah, vsem, ki imajo nad en milijon imetja, uslužben- cem bank, denarnih zavodov, zava- rovalnic in večjih gospodarskih pod- jetij in vsem tujezemskim zava- rovalnicam in bankam. Vlada pravi, da hoče s to naredbre prisiliti vse mi- lionarje in vse bančne zavode, da zi- dajo hiše za stanovanja. — Kaj — ali ni to modrost največje vrste! Seve- tisti, ki poznajo klerikalce od blizu: vedo n. pr. da uslužbenč bogate kle- rikalne Ljudske posojilnice še ne stanujejo v hišah, ki jih je in ki jih bo zgradila Ljudska posojilnica. V hišah, ki jih pa imajo, pa stanujejo predsedniki »Impaksa«, advokati itd. Uradniki in uslužbenč Vzajemne za- varovalnice ali Zadrudne zveze — bogatih zavodov — ali Gospodarske Zveze itd. morajo še vedno stanova- ti v tujih hišah. Vpraša se tedaj lah- ko vsak: Zakaj pa ne zidajo za po- letja hiš za svoje nameščence ali za- kaj jih niso že začela, saj jih vodijo tisti gospodje, ki so precej blizu onim, ki danes sede v deželni vladi in ske- pajo take modrosti. Mi seve nimamo nič proti temu, če vlada sklepa take naredbre, ali hočemo, da jih saj njih pristajali izvalja. — In država sama? Kaj pa ta? Ali bo ta samo gledala — ko je v prvi vrsti poklicana, da stori odločilne korake v tem pogle- du. — No, klerikalci ne upajo apeli- rati na Protič-Koroščevo vlado v Belgradu, ker vedo — da ne bo nič izdalo. Sklepalo je sklepe, o katerih vedo, da se ne bodo izvršili. Njegov namen je, da uganjajo demagogijo.

Kaj pa je to?

Poverjenišvo za socialno skrb- stvo je nakazalo iz sklade za prehra- no JSZ. (Jugosl. strokovni zvez) — to je klerikalcem) 6000 kron, da jih razdeli med uradniške vdove in st- rote. Kako pride poverjenišvo za socialno skrb, da daje take svote klerikalnim organizacijam? Ali ni to koruncija? Kedar se je to poprej go- dilo?!

Demagogi.

Klerikalci so na vladi — v Ljub- ljanu imajo vso vlado, vse poverje- nike, od predsednika do dr. — Vrstovška. V Belgradu je dr. Koro- šec podpredsednik vlade ter igra v sejah na prve gosli. Ali — kaj to za klerikalni »Večerni list«. Na prvi strani večerajšnje številke slavi Ko- rošca kot tistega, ki bo vse napravil — na zadnji strani v oddelku »Ce- star« pa kriči na vlado: »Kaj misli- te gospodje pri vladi, da danes drž- avni cestarji nimamo več vrtih žo- lodev kakor l. 1912, ko nam je c. kr. ministerstvo za javna dela pripo- znalo zboljšanje? Gospodje, ali vas ne bo sram, če danes kdo od nas prime za beraško palico? itd.« Pra- vilo, da je dr. Korošca, ko je bral večerajšnji Večerni list bilo precej sram — postal je v obraz še bolj rdeč... Ja demagogi na tači!

Jud ostane Jud.

Če se tudi trikrat prekrsti. Tako je primerjal nesrečne liberalce dr. Tone Korošec na shodu v Unionu. Res je ta: klerikalce ostane klerikalce, če tudi nadene nase pet imen zapored. Iz katoliške narodne stranke je pri- šla slovenska ljudska, iz te pa — Ju- goslovenska ljudska — Jud ostane Jud, klerikalce pa klerikalce, kaj ne gosp. dr. Korošec.

Novo cene za kruh.

Deželna vlada (odsek za prehra- no) je odredila, da zaračunava žitni zavod od 1. aprila 1920 dalje belo moko po 14 K in črno po devet za kg. Vsled te odredbe je sklenil od- bor za določanje cen, da se prodaja od ponedeljka dne 12. aprila 1920 počeni 1 kg belega kruha po 14 K, 1 kg črnega kruha po 10 K. Pol kg težak kruh bo torej stal od prihod- njega ponedeljka: bel kruh 7 K in črn kruh 5 K.

Letni čas se uvede tudi v Ju- goslaviji. Ministrstvo za socialno skrb- stvo je odredilo, da se v noči od 9. na 10. aprila računa letni čas tako, da se onolonič pomakne čas za eno uro naprej. Te naredbre se morajo držati vsi uradi in institucije.

Slovenski dijaški zadrud v Pragi je pokrajinska vlada dovolila kredit za nabavo živil za Jugoslovensko menzo v Pragi. Dovoljeni znesek bo zadostoval za potrebe slovenskega dištva. Preračunjen je po celotni potrebi jugoslovenske menze v Pragi in po številu slovenskega dištva v

imenovani menzi. Slovenski dištaki zadrud v Pragi se dovoli nadalje podpora za nabavo obleke in obutve potrebnim in pridnim slovenskim vi- sokošolcem v Pragi.

Posojilo ljubljanske občine. Mestni občini ljubljanski je pokrajinska vlada dovolila, da nalame posojilo do na- višjega zneska 3.000.000 K za zgra- bo treh stanovanjskih hiš na mestnem svetu na Prulah, in posojilo do na- višjega zneska 1.000.000 K za mestno priprezo. Sprejme se osnutek nare- be celokupne deželne vlade za Slove- nijo, s katero se spreminjalo nekatero določbe o podporah brezposelnih.

Dijaški transport v Čehoslovaško, odide med 14. in 15. aprilom iz Ljub- ljane. Prikloni se čehoslovaškimi legi- jonarjem. Natančnejši podatki še sledo. Potne liste, izvoznice za živila in znižano vozno po lužni železnici, si oskrbi vsakdo sam. Prilave te po- slati takol (ev, brzolavno) na naslov Ivo Pirca, cand. med., Ljubljana, Vr- hovčeva ulica št. 1. — Slovenska di- jaška zadruga v Pragi.

Obratno ravnateljstvo lužne že- leznice naznanja: Ker se po sklepu ministrskega sveta uvede letni čas tudi v Jugoslaviji, izostanolo včeraj objavljene izporembre voznega reda ekspresnih in brzovlakov št. 3 in 4 oziroma 3a in 4a.

Za poročelce v Predtgu pri Ra- dovlicah nabira darove v Ljubljani mestni magistrat pri mestni blaginji. — Snažilce čevljev okraden. Andrej Kralj iz Rožne doline št. 87, snažilce čevljev je bil okraden. Neko ženšče mu je po noči odneslo 15.000 kron v dolarjih, katere so mu postali iz Amerike starši.

Kopalnice v hotelu »Stone« je z današnjim dnem otvoreno. Kopalni red je razviden pri vходу kopalnice, Frančiškanska ulica 3.

Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodato usnla v nedeljo, dne 11. aprila ob 9. uri popoldne v običajnih prostorih, Spodnja Šiška 30.

Novice iz Celja.

Zaključni venček plesne šole »Svobode« se bo vršil v nedeljo zve- čer ob 8. v dvorani hotela »Union« v Celju. Prireditel obeta biti nekaj izvanrednega in so priprave v pol- nem teku. Dvorana bo balno dekorir- ana in le pri tem delu zaposlenih že cela vrsta marljivih članov »Svo- bode«. Izgala bo pomnožena železni- čarska godba. Ako bi kdo ne dobil pomotoma vabila, naj se oglasi zvečer pri blaginji, kjer se mu bo isto izsta- vilo ali pa pri odbornikih »Svobode«. Pričakuemo kar najštevilnejše ude- ležbe prireditve.

Zahvala. Odbor izobraževalnega društva »Svobode« v Celju se tem potom natiskrene zahvaljuje gosp. Eduardu Interbergerju v Celju za krasen valiček »Pomlad mora priti«, katerega je omeneni gospod zadnje tedne skomponiral in ga po- kolnik kot dar našemu društvu v znak njegovega priznanja. Valiček je po- svečen našemu društvu in se bo prvič proizvajal na nedeljski prireditvi v »Unionu«. — Odbor.

Iz stranke.

Delegati za strankni zbor, ki so odpeljeli v soboto popoldne, se sni- dejo ob pol 2. na lužni postaji. Opo- zarjamo obenem, da se uvede to so- botno letni čas tudi na naših železni- cah (Ljubljana).

Zveza trgov. nastavlencev na- znanja, da ima v soboto, dne 4. aprila 1920, ob pol 8. uri shod v Mestnem domu. Polnoštevilna udeležba dolž- nost. — Odbor.

Nozometni odsek »Svobode« v Ljubljani vabi svote članc, da se ude- leže odsekov se, ki se vrši danes, v petek, ob pol 19. uri v društvenih prostorih (Selenbergova ulica 6. II. nadstropje). Točna udeležba radi nujnosti zelo potrebna!

Kultura.

Fran Eriavec. Izbrani spisi. (I. zvezek. Povesti. Založba Jugoslo- vanske knjigarne. S sliko.) Ta knjiga nas je prav tako razveselila, kakor izdanie Jurčičevih spisov, Iv. Dornik je zbral v njej devetero povesti tega priljubljenejšega slovenskega pisatelja in moistra v poljudnem in sila pri- kupnem opisovanju narave. Pridal je tudi pisateljev životopis. Povesti sa- me so ekaj pristno narodnega, lahke in zelo mikavne. Pisane so v lepem jeziku in jih bo vsak z užitkom pre- biral. Knjigo se dobi povsod v knji- garnah.

Engelbert Ganel: Zbrani spisi za mladino VI. (Založba društva za zgradbo učiteljskega konvikta. Str. 100.) Praykar v zelo lepi vezavi in

še na dobrem papirju tiskane knjiga vsebuje poleg domoljubne »Pesmi mladine« devet avtorjevih pripovednih črtic, zelo primernih za mladino. Pisane so vse v lepem slo- gu in so opremljene tudi s par bolj slabimi ilustracijami. Dobrih v naših knjižah sploh silno pogrešamo in tis- karska tehnika bi v tem oziru pri- nas, odkar smo se osamosvojili, že lahko kaj napravila. To Oanglovo kulturo mladini toplo priporočamo, vsled česar naj bi starši pridno po- sezli po nji. Naroča se jo lahko kar pri založništvu v Ljubljani. »Učiteljs- ka tiskarna«.

Marko Senjanin, slovenski Ro- bluzon. Pred dnevi je »Učiteljska ti- skarna« v Ljubljani izdala to knjigo. Prireditelj je priredil povest tako, kakor da je Robinson jugoslovenski, kot so to zase napravili že Francozi, Italijani, Rusi in Nemci. Mladini se s tem novim izdanjem Robinsona nu- di »opet nekaj lepega in zabavnega in povest bo med njo našla ponovno mnogo hvaležnih in sočutnih mladih bralcev.

»Priroda«, popularnega časopisa hrvatskega prirodoslovnega dru- štva, 4. številka je izšla s sledečo vsebino: P. Kropotkin: Medjusobno potpomaganje — Gibanje zemaljskega pola — D. Trstenjak: Crvena- dač — Zvezdano nebo — Pabirci — Razgovori. Vsem priporočamo »Pri- rodovo«. Naročnina znaša letno 20 K, za dijake in učitelje 12 K; članarina prirodoslovskega društva znaša 30 K. Naslov: »Priroda«, Demetrova 1, Zagreb.

Za gledališke pisarne. Vloga »Fausta« v operi »Faust« pole gosp. Kovač. »Mefistopelca« g. Zathev.

Za odoravo stanovanjske bede.

Pokrajinska vlada je sprejela osnu- tek naredbre, s katero se izpopolnu- jelo predpisi o stanovanjskih odpo- vedih. Po tej naredbri sme stanovanjs- ka oblast odpravdati za stanovanja vporabne prostore v tujih hišah: 1. oseb- nam, ki imajo dokazano nad 1.000.000 kron premoženja. 2. uslužbencem za- sebnih tu- in inozemskih denarnih za- vodov, zavarovalnih družb in večjih gospodarskih podjetij sploh brez ozira na njihovo premoženje. 3. ino- zemskim zavarovalnim družbam, ino- zemskim denarnim zavodom in ino- zemskim gospodarskim podjetjem sploh. Naredba nima namena odpra- viti zgoraj imenovanih oseb, zlasti uslužbencev gospodarskih in denar- nih zavodov iz mesta njihovega službovanja, ampak ima namen na indirektni način prisiliti premožne zasebnike in pa gospodarske in de- narne zavode, da gradilo se v teko- čem letu v večjem obsegu stanovanjs- ke hiše, ker zgoraj označeni zaseb- niki in zavodi lahko preprečilo odpo- ved s tem, da začno graditi in da do- grade še v tekoči stavbeni sezoni za sebe oziroma za svoje uslužbence po- trebne stanovanjske hiše. Naredba sama obsega več določb v varst- vo uslužbencev denarnih in gospo- darskih zavodov, tako da isti ne bodo trpeli nikake škode, če bodo zavodi pokazali dobro voljo delati po inten- citnih naredbre.

Novo! Novo!

Ravnokar je izšla zanimiva brošurica

Naša gospodarska in soc. vprašanja.

Spisal Abdita.

Cena K 4.—, s poštnino K 4.20.

Naroča se v upravnishtvu »Napreja«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Iz Slovenije.

Poljčane. (Hud zvezar.) Znano je, da je postajenačelnik gosp. Orlic zelo hud zvezar in s tem velik nasprotnik naše stranke. Veliko se brati z duhovni in klerikalci sploh. Nekoč pride do nekere uslužbenca, ki sedi na klopi precej daleč od po- staje, pa ga silno nahrull, češ da stoji v predpisih, da je prenovedano sedeti na tej klopi izven službe. Po petelin- sko se razjezi, kakor je že pač nava- da pri takih zvezarjih, kadar zagle- dato kakega rdečkarija. O tem bi sploh ne pisali. Ali ker smo rado vedni, če se g. postajenačelnik tako razkači vsled »predpisov« takrat, ka- dar dobiva v postajni pisarni obiske g. župnika Cilenška, smo morali to napraviti. Sicer pa bi bilo prav dobro, ko bi prevzel g. postajenačel- nik policijsko službo v Poljčanah, ko mu je že vsaka slamicca na potu. Go- tovo bi se ga tudi berači tako bali, da bi jih ne bilo nikoli več v Poljčane. Rogaska Slatina. (Aproviza- elija in šekaj.) Zadnji »Naprejev«

domis je zadel v sršenovo gnezdo. Raznimi gospodom ni nič kaj všeč, da so odkrivali njih dela »za ljudstvo«. Ustanovila se je pri nas aprovizacija, ki naj bi bila za revno ljudstvo, ali je ravno nasprotno. Gospodje voditelji aprovizacije so namreč bivši oficirji in »feldebeli«, ki delajo seveda tako, kakor znajo. Radi bi vedeli n. pr. odkod ima ga. P. sladkor, moko in petrolej, da vse to zamenjuje okrog za kocko, purane in tako stvari, mi pa jemo grenko kavo, smo brez kruha in nimamo doma nobene luči. Tudi o čevljih, ki jih je vlada dala za razdelitev med reveže, smo čuli, da se oddajalo le prijateljem in prijateljicam in sploh takim, ki bi si jih lahko sami kupili. Tudi premož bodo najbrže dobili le prijatelji uradnikov in podobni. Kako je z zaračunavanjem vozniških dilet pri aprovizaciji, o tem se mnogo govoriči, to vse seveda le, ker ni nobene kontrole, za katero ni merodajna oblast takoi poskrbi! Potem bodo eventualne porednosti kakor tudi prazne govorice nehale.

Mežica, Smečali smo se, ko smo pred nekaj dnevi brali v »Večernem Listu« izvanredno lažljiv domis iz Mežice, ki piše o dobroti klerikalnega konzuma, katero nam baše izkazuje.

Ni vasa navada, da bi se pečali in odgovarjali na lažljive članke tega klerikalnega »večernika«, ali ker je stvar predele zanimiva, to počemo javnosti pojasniti. Resnica je, da do broto, ki lo pripisujejo sebi, uživajo oni pri nas, saj v svoji prodajalni nimajo skoro nič drugega naprodaj, ko »Večerni list«. Resnica je, da so še celo najbolj zagrizeni člani odbora te laži-stranke, kar jih ni bilo včlanjenih pri nas, prosili naše zadržanike, da se kupovali pri nas moko in različne stvari zanje, in še sedaj, ko imajo že svoj konzum, kajle prosjačijo pri nas za blago. Čuditi se ni, saj itak nimajo nič drugega kot usta polna laži. Na čelu tega klerikalnega konzuma je seveda župnik, glavni huitskač in največji sovražnik delavstva, ki neče trobiti v njegov rog. Ta človek, kakor je bil navdušen za staro Avstrijo, da je od hiše do hiše romal in agitiral za volna posotila, se je nekoč celo tako razsrdil nad bolehnim kmetom, da je ob mizo udarjal, ker kmet na njegovo prigovarjanje še ni bil pripravljen, izstopiti iz našega konzuma. To je krščanska ljubzen! Dopisnik »Večernega lista« naj bi še povedal, kako ko klerikalci ustanavljali svoj konzum! Rabili so

menda metodo, ki jo nam tako radi očitaio. Pove naj tudi, kako so prišli k opravi, ki lo imajo v svoji prodajalni! Pove naj tudi, ali ne rabijo za svoto strankino agitacijsko sredstvo, ki se mu pravi teror!

Knjižnica dnevnika "NAPREJ".
 Casu primerno čtivo kupujte, čitajte, razširajte
BROSURE:
 Temeljna načela socialne demokracije (Erfurtski program).
 Spisal Karel Kautsky.
 I. Kdo uničuje proizvodnjo v našem? Cena 30 vin.
 III. Kapitalistični razred. Cena 80 v.
 IV. Država prihodnosti. Cena 40 vin.
 Propagandni spisi:
 Narodno vprašanje in Slovesci. Cena 10 vin.
 Vojna in socialna demokracija. Cena 30 vin.
 V dobi klerikalizma. Cena 40 vin.
 Prvi majnik 1918. Cena 1 K.
 Van z enako voljno pravico! Proč s carino na živila. Cena 40 vin.
 Zvišanje duhovniških plač. Cena 10 v.

Talnosti španske inkvizicije. II, III in IV. zvezek. Vsak zvezek po 10 vin.
 Krst sv. Vladimira. Cena 50 vin.
 Katoliško svetovno naziranje in svoboda znanosti. Cena 70 vin.
 Straševci. Cena 30 vin.
 Cerkevne pristojbine ali štetilna. Cena 30 vin.
 Razprave VII. rednega zbora jugosl. soc. dem. stranke iz l. 1909. Cena 60 vin.
 Koliko prliče družinam vopoklicanstva? Cena 20 vin.
 Razprave X. rednega zbora jugosl. soc. dem. stranke iz l. 1917. Cena 1 K 50 vin.
 Delavste razglednice. 2 vrsti. Cena 20 vin.
 Majniške razglednice. Serija po 1 K.
 Priročeval in znanstveni spisi:
 Lurska pravilica. Cena 40 vin.
 Francka in družo. Spisal Etbin Kristan. Cena 50 vin.
 Dr. Janec Bielweis in njegova doba. Cena 1 K.
 Primož Trubar in naša reformacija. Cena 50 vin.
 Pot k socializmu. Dr. Oto Bauer. Cena 2 K.
 Pod snovečnim pečatom. H. del. Cena 2 K.

Naši zapiski. Nekaj letnikov nepopolnih. Posamezna številka 50 vin. Pri vseh teh brosurah so cene višje za 30%.

Sodrug! sodružice! Naročajte zgornje knjižice naravnost ali po dopisnici pri upravi »Napreja«. Ljubljana, Francišanska ulica št. 6. I. nadstropje. — Vse podružnice »Svobode« opozarjamo, da skrbno marljivo za razširjanje zgoraj navedenih brosur.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ah kajljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh vam je Fellerjev pravi Elza-fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 38 K. — Zagorski sok zoper kašeli in prsne bolečine 1 steklenica 6 K.

Slaba hrana vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatljic 18 K. — Omot in postilna posebel. a nalcenele! Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatrq št. 252 (Hrvaška). —R— 930

Izdajatelj Ivan Mlinar.
 Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.
 Tisk »Čit. tiskarne« v Ljubljani.

Semena za vrh kakor peteršili, solatna pesa, majaron, cvetlice v najlepši izbiri na debele in drobno priporočila: SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 406

Grahi za seme kakor tudi za jelo po 9 K se dobi v trgovini s semeni SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 403

Prodaj dobro ohranjeno stružnico (Druckbank auf Betrieb). Poizve se pri Lovro Plišan, klerar, Kolodvorska ulica 39, v bližni predmestni letotam se sprejme vajence za klerparsko obit. 428

DOLKAN trgovska, Spedičija a in komis. de n. družba Podružnica v Ljubljani. Rkr. glavno 1.500.000. Spedičija vsakega blaga. — Vekladščenje. — Zaccarinanja. Reekspedičija. — Prevažanje pohištva. Lastnica I. ljubljanskega skladišča
KRISPER & TOMAŽIČ
 Direktna zveza s progoljne železnice. Telefon št. 566.

Oznanilo.
 V sled prislilnega izгона iz mojih dosedanjih skladišč in prostorov na Gosposvetski cesti št. 2, v katerih sem skozi 36 let vodil svojo veletrgovino, obveščam svoje cenjene trgovske prijatelje, da se posledj nahajajo moje pisarne in skladišča kakor tudi prostori »Jadrana« družbe z o. z.

v mojih lastnih poslopih Dunajska cesta 9.
Avq. Tomažič (v. A. Hartmanna nasl.)

Odvetnik
Dr. Viljem Krejči
 je otvoril svojo odvetniško pisarno v Ljubljani, Wolfova ulica št. 5, I nadstropje. Telefon št. 401. Pošt. ček. rač. št. 11.741.

Dve kontoristinj
 z večletno prakso sprejme Konsumno društvo za Ljubljano in okolico. Pisarne ponudbe s prepisi spričeval naj se pošljejo na Ljubljana, poštni predal 13, oziroma naj se v društveni pisarni Sp. Šiška, Kolodvorska ulica št. 208, osebno predstavijo le osebe z večletno prakso, ker društvo rabi le take.

Cementne cevi
 cevi za vodnjake 1 m svetlobe, grobnje oklepe, stebre za vrtno ograje, stopnice iz umetnega kamna l. t. d. nudi po najnižjih cenah. F. Banda & drug Karlovska cesta 8. Ljubljana. 397

Išče se
delavec
 za izdelovanje cementnega strešnika. F. Banda i drug, Karlovska cesta 8.

Čebulček,
 grahora in grah se dobi najceneje in najbolje v trgovini s semeni SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica, št. 12.

Zaboje
 vseh velikosti prodaja konsumno društvo za Ljubljano in okolico, Ljubljana, Sp. Šiška, Kolodvorska cesta 56.

Rudnik Trbovlje
 sprejme 1-2 model. mizarja.
 V sled pomanskanja stanovanj imajo neoženjeni prednost.

Čevlje obleko Najceneje!
 Solidno! **perilo**
 potne košare, torbice za trg in raznovrstne drobnarije priporočila
JAKOB LAH
 Glavni trg 2, Maribor.

Hočete ohraniti svojo lepoto? Hočete imeti kakor barzen mehko kožo? Hočete solničnih peg, mozoljev in ogrcev? Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomadol! Občudovani bodete! Zavidanji! I lonček 9 K, št. III. močnejše vrste 12 K K temu Fellerjevo najfinišje ljljanovomlečno milo 10 K

Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rest las doseže bujni lasi! Zapreči prihaj, prerano ostevnje. Zabrani plečol! I lonček 9 K, št. III. 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampun 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 vin. In 3 K.

Mučijo Vas kurja očesa? Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih žuljev!

Nobene trde kože! Mala škatlija 4 K, velika škatlija 6 K.

Zelite se kaj? Fellerjeve Elza umivalne pastilje (t. o. n. jonska voda) 1 škatlija 7 K. Fellerjev umivalni prašek proti potenju 1 škatlija 6 K. Fellerjev mentolni čistnik zoper glavo- in zobobol 1 škatlija 4 K. Fellerjev Elza fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 38 K. Najboljši parfum z najfinišjim duhom od 8 K naprej. Najfinišji Mega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatlija 12 K. Močna Francovka v steklenicami po 8 K in 22 K. Omot in postilna posebel. a najceneje

Eugen V. Feller, ljekar, Stubica donja, Elzatrq št. 252 (Hrvaška).

Kupim vsako možno cinkalovinca
 po najvišjih cenah.
M. Ussar, kleparnica,
 Maribor, Schillerjeva ulica 17.

Liubljana Rimska c. 16
 naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom. Izvršitev točna. Zmerne cene. Za vsa izvršena dela (amem) dve leti.

Zopet
 ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela tvrdka R. Stermecki v Celju.

In steer volne, čerije, tiskanine, elamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in blačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klota, cvilha, robcve, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega, vedno velika zaloga lastnega izdelka sracij, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblač, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Društveni cenik zastoji! Na debele samo v I. nadstropju.

VELETRGOVINA R STRMECKI CELJE ŠT. 314. Slovenija.

Slavnemu občinstvu se priporočila
KAVARNA CENTRAL
 poleg Zmajevoga (jubilejnega) mostu.
 Lastnik Stevo Miholič.

Poštni čekovni račun št. 10.532. Telefon Interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico
 sprejema v svojem hranilnem oddelku

hranilne vloge
 in jih obrestuje po čistih

4%

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih

4 1/2%

Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloga, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo
 vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

1. V Spodnji Šiški v Ljubljani.	12. Radovljica.	24. St. Lovrenc na Pohorju.
2. Na Glincih pri Ljubljani.	13. Kranjska Gora.	25. Kasnik.
3. V Ljubljani, Bohoričeva ul.	14. Mojstrana.	26. Pragersko.
4. V Ljubljani, Sodna ulica.	15. Celje.	27. Krbe pri Trzinu.
5. V Ljubljani, Krakovski nasip	16. Sočnanj.	28. Sv. Ana pri Trzinu.
6. Rožna dolina (obč. Vt).	17. Guštanj, Koroško.	29. Gorje pri Bledu.
7. V Trzinu na Gorenjskem.	18. Prevalje.	30. Storo pri Celju.
8. Na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem.	19. Mežica.	31. Pala nad Mariborom.
9. Ra Jesenicah (pri Ferjanu).	20. Črna L.	32. Ruše nad Mariborom.
10. Koroška Bela-Javornik.	21. Črna H.	33. Pliberk, Koroško.
11. Borovnica.	22. Maribor.	34. Rogaska Slatina.
	23. Litija.	35. Radeče-Zidanost.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je v Ljubljani, Sp. Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13. Društvo ima na razpolago poštne potočnice s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljatev pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.

Sodrug! **Zadružniki!**
Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!